

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Vår dato 30.08.2016
Deres ref.:

Innspill til Pliktkommisjonen

Sjømat Norge viser til at ekspertgruppen som er i gang med å vurdere pliktsystemet i hvitfisknæringen har invitert interessenter til å komme med innspill til gruppens arbeid.

Sjømat Norge er en landsforening i NHO, og vi representerer blant annet en svært stor andel av de norske fiskeindustribedriftene. Sjømat Norge behandlet spørsmålet om pliktene i vårt høringssvar til NOU 2014:16 Sjømatindustrien, og vi vil i denne sammenheng avgrense vårt innspill til å gjengi vårt høringssvar knyttet til problemstillingen:

Levering-, aktivitets- og bearbeidingsplikt

Dagens ordninger med leverings- aktivitets- og bearbeidingsplikt, primært for industrieide torsketrålere, er i liten grad tilpasset dagens virkelighet i sjømatindustrien, og pliktsystemet begrenser bedriftenes innovasjonsmuligheter. Detaljreguleringene gjør det til et ressurskrevende system, både for bedriftene som omfattes og myndighetene som skal følge opp systemet.

Et flertall i Sjømatindustriutvalget foreslår at pliktsystemet avvikles, og at det nedsettes en kommisjon med juridisk og økonomisk kompetanse som skal sikre at pliktene avvikles på en samfunnsmessig forsvarlig måte som tar hensyn til alle parter, eksempelvis gjennom økonomisk kompensasjon. Sjømat Norge støtter primært dette forslaget.

Som et alternativ til utvalgets forslag eller som innspill til kommisjonens mandat, har Sjømat Norge også konkrete forslag til hvordan dagens regulering kan erstattes med mer innovasjonsfremmende tiltak som forenkler og samtidig gir bedriftene større handlingsrom. Når det gjelder leverings- og aktivitetsplikten så mener vi disse bør fastsettes med et regionalt perspektiv. Regionene som i dag er oppstilt for den sekundære leveringsplikten (Øst-Finnmark, Vest-Finnmark og Nord-Troms, Sør-Troms og Nordland) kan være et utgangspunkt for en regionalisering av leverings- og aktivitetsplikten, men det er også mulig å se for seg større regioner. Inndelingen av den sekundære leveringsplikten følger hverken den administrative oppdelingen av landet i fylker, den eksisterende eller foreslåtte

nye organisering av Fiskeridirektoratet. Den følger heller ikke inndelingen som følger av fiskesalgslagene. Heller enn dagens geografiske inndeling for sekundær leveringsplikt bør det søkes forenkling til en naturlig struktur for sjømatsektoren.

Det kan også være en mulighet å vurdere en forenkling av aktivitetsplikten ut fra kravene som følger av forskrift om spesielle tillatelse til å drive enkelte former for fiske og fangst (konsesjonsforskriften). Konsesjonsforskriften setter krav til kombinasjonen av industrieide trålere og industrianlegg; når mer enn en fiskeindustribedrift er eid av samme eier, kan eieren inneha torsketråltillatelse for fartøy som til sammen vil bli tildelt inntil sju kvotefaktorer for hver fiskeindustribedrift. Det kan synes unødvendig å forsterke dette ved en spesifisering av den geografiske aktivitetsplikten. Ettersom konsesjonsforskriftens bestemmelser om eierkonsentrasjon i praksis angir en slags "aktivitetsplikt" kan det være et alternativ å la det være opp til eierne selv å velge lokalisering og antall anlegg innenfor konsesjonsforskriftens krav, uten noen nærmere spesifisering av hvor aktiviteten skal foregå.

Endringer av leverings- og aktivitetsplikten kan selvsagt være kontroversielt for de stedene som historisk er søkt tilgodesett gjennom spesifikke geografiske koblinger, men det har over tid vist seg svært vanskelig å styre aktivitet til utvalgte steder. Etter Sjømat Norges vurdering må det viktigste være å legge til rette for bearbeiding av fisk i Norge, og la aktørene ut fra lønnsomhetsvurderinger velge hvordan og hvor.

For øvrig vil vi i denne sammenheng også bemerke at reglene om eierkonsentrasjon når fartøy og fiskeindustribedrift eies av samme eier ikke har blitt justert etter den seneste endringen av kvotetaket i strukturkvoteordningen for torsketrål. All den tid den ordinære eierkonsentrasjonsbestemmelsen har blitt endret, burde dette også følges opp med tilsvarende justering i de tilfellene hvor fartøy og fiskeindustribedrift eies av samme eier.

Bearbeidingsplikten virker, slik den i dag er utformet, i praksis mot sin hensikt. Fiskeindustribedrifter som kjøper fangst i henhold til leveringsplikten må foreta bearbeiding av minst 70% av torskefangstene omfattet av leveringsplikten før videresalg. Når dette vurderes for den enkelte fangst gir det bedriftene svært liten fleksibilitet, og øker risikoen ved å kjøpe den enkelte fangst. Kravet medfører at markedsmulighetene ikke kan utnyttes fullt ut. Som et minimum bør bearbeidingsplikten avregnes på årsbasis, tilsvarende det som gjelder for avregning av leveringsplikten for fartøysiden. Innholdet i bearbeidingsplikten bør også utvides, da det i dag setter grenser for innovasjon og utviklingsmuligheter for landindustrien. Som bearbeiding bør regnes alle typer bearbeiding der råstoffet blir produsert til en annen vare enn utgangspunktet, herunder ferskpakking av fisk. Det kan videre stilles spørsmål om det i det hele tatt er hensiktsmessig med både aktivitets- og bearbeidingsplikt. Gitt at en virksomhet oppfyller

aktivitetsplikten er det vanskelig å se hvorfor det også skal være en
bearbeidingsplikt for råstoff kjøpt gjennom ordningen med leveringsplikt.

Med hilsen

Sjømat Norge

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Sverre Johansen", is enclosed in a thin black rectangular border.

Sverre Johansen
direktør industri